

Sygn. akt VIII U 4062/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Irena Grymuza
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Anna Młynarska

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2017 roku w Lublinie

sprawy Z. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 4 listopada 2016 roku nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala Z. B. prawo do emerytury od dnia (...) roku.

Sygn. akt VIII U 4062/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 4 listopada 2016 r. znak (...) odmówił Z. B. przyznania prawa do emerytury.

W uzasadnieniu podano, że organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.). Zgodnie z art. 184 w.w. ustawy ubezpieczonym, urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 – w przypadku skarżącego 25 lat

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego, albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Wykaz prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym oraz uregulowania dotyczące wieku emerytalnego pracowników i wymaganych okresów zatrudnienia określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8/83, poz. 43 ze zm.).

W myśl § 2 ww. Rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń w wysokości i na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie z § 4 w.w. Rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzn 60 lat oraz
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy nie uznał wnioskodawcy jako okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych:

- okresu od 10 marca 1979 r. do 31 grudnia 1998 r. z tytułu pracy w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w R. ponieważ w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 28 lutego 2008 r. nie określono rodzaju wykonywanej pracy według Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r.- brak wykazu, działu i pozycji (decyzja – karta nienumerowana a.em).

Odwołanie od tej decyzji złożył Z. B., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że w zakwestionowanym okresie pracował jako monter maszyn i urządzeń przemysłowych w ruchu ciągłym i była to ciężka praca. Obecnie Zakład nie istnieje i nie może przedstawić prawidłowego świadectwa pracy (odwołanie k. 2).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, motywując jak w zaskarżonej decyzji. Wskazał, że za udowodnione uznał okresy składkowe i nieskładkowe wnioskodawcy w wymiarze 25 lat 1 miesiąc i 17 dni. Wnioskodawca nie legitymuje się natomiast 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych z uwagi na zakwestionowanie takiego charakteru jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w R. (odpowiedź na odwołanie k. 3).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Z. B. urodził się (...) W dniu 20 października 2016 r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniosek o przyznanie prawa do emerytury, do którego dołączył m.in. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawione w dniu 28 lutego 2008 r. przez Syndyka Masy Upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. w R.. Z dokumentu tego wynika, iż wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w R. Oddział w C. od dnia 10 marca 1979 r. do 19 września 2001 r. i w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (z wyłączeniem urlopów bezpłatnych i zasiłków chorobowych zgodnie z informacjami zawartymi w świadectwie) wykonywał pracę przy bieżącej konserwacji agregatów, urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-konserwacyjne na oddziałach będących w ruchu (wniosek k. 110 a.em., świadectwo k. 116 a.em.).

W niniejszym postępowaniu Sąd ustalił, że wnioskodawca, został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w R. Oddział w C. od dnia 10 marca 1979 r. na stanowisku ślusarza w pełnym wymiarze czasu pracy i pracę taką wykonywał do dnia 19 września 2001 r. W okresie zatrudnienia wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego w wymiarze łącznym 21 dni oraz przebywał przez 50 dni na zasiłku chorobowym (świadectwo pracy k. 8).

Przedsiębiorstwo (...) S.A. w R. Oddział w C. zajmowało się remontami maszyn i urządzeń dla Cementowni (...) w celu zapewnienia ich nieprzerwanej sprawności i funkcjonowania. Cementownia wykonywała prace w ruchu ciągłym,

tj. produkcja cementu i innych materiałów budowlanych odbywała się bez przerwy. W cementowni znajdowały się oddziały pod gołym niebem, na których były piece do wypalania klinkieru. W piecach tych była temperatura 800-900 stopni Celsjusza a w ich bezpośrednim otoczeniu 40-69 stopni. Nadto w cementowni funkcjonowały oddziały na hali, gdzie stały młyny do mielenia węgla i cementu, szlamator, znajdowała się suszarnia węgla i nitki transportowe. Praca młynów powodowała, że na hali unosił się pył, był też znaczny hałas (zeznania wnioskodawcy Z. B. k. 16-17, k. 18v., zeznania świadków J. K. k. 17 v.-18 i S. P. k. 18).

Przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w R. Oddział w C. Z. B. wykonywał takie same zadania. Realizował je stale od poniedziałku do piątku a czasami także w soboty i niedziele po minimum 8 godzin dziennie. Do jego obowiązków należały remonty maszyn i urządzeń znajdujących się w cementowni (...). Maszyny te nie były naprawiane z powodu awarii. Była to bieżąca naprawa i konserwacja mająca na celu ich sprawne funkcjonowanie (zapewnienie pracy w ruchu ciągłym). Wśród tych remontów były tzw. remonty generalne kiedy maszyna była wyłączana na okres 7 dni, przeglądana i konserwowana przez pracowników przedsiębiorstwa (...), w tym wnioskodawcę. Wtedy praca była wykonywana nawet po 12 godzin. Z. B. przeprowadzał remonty pieców. Piec w tym czasie był wygaszony, ale sąsiadujące z nim inne piece działały. W związku z tym temperatura otoczenia wynosiła około 40-60 stopni. Wnioskodawca wchodził do pieca na pół godziny w zmoczonej kufajce a potem zastępował go inny pracownik gdyż jedna osoba nie mogła wewnątrz pozostawać dłużej. Następnie pracownicy ponownie się zmieniali. W piecu były wymieniane chłodniki klinkieru, łańcuchy podające szlam, był remontowany krzyżak i dmuchawy do pieca (zeznania wnioskodawcy Z. B. k. 16-17, k. 18v., zeznania świadków J. K. k. 17 v.-18 i S. P. k. 18).

Wnioskodawca konserwował także i naprawiał maszyny znajdujące się na hali: młyny do mielenia węgla i cementu, szlamatory, młyny szlamu, transportery zgrzebłowe. Były w nich wymieniane płyty, ściany przegrodowe, pasowane łożyska, odbywał się remont napędów. Na czas remontu maszyna taka była wyłączona z ruchu. Urządzenia sąsiednie jednak pracowały, niekorzystnie oddziałując na osoby wykonujące remonty. Unosił się pył powstający przy mieleniu surowców na cement oraz węgla, był też wzmożony hałas. Pracownicy pracujący w Cementowni (...), podobnie jak pracownicy przedsiębiorstwa (...) otrzymywali dodatki za pracę w warunkach szczególnych w wysokości 10-20 % wynagrodzenia zasadniczego oraz posiłki regeneracyjne. Zatrudniony wraz z wnioskodawcą jako monter (...), wykonujący taką samą pracę jak Z. B. otrzymał świadectwo pracy w warunkach szczególnych, na podstawie którego ZUS przyznał mu prawo do wcześniejszej emerytury (zeznania wnioskodawcy Z. B. k. 16-17, k. 18v., zeznania świadków J. K. k. 17 v.-18 i S. P. k. 18).

Decyzją z dnia 31 stycznia 2003 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w C. stwierdził chorobę zawodową wnioskodawcy, związaną z zatrudnieniem w (...) SA w R., polegającą na (...)Uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy został ustalony na 30% (decyzja k. 27 i 28 a.em).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Sąd

uznał za wiarygodne zeznania świadków J. K. i S. P. jak również zeznania wnioskodawcy Z. B. gdyż są zgodne i stanowcze. Wskazani świadkowie pracowali razem z wnioskodawcą i z racji wykonywanych obowiązków pracowniczych znali specyfikę czynności i sposób pracy wnioskodawcy.

Sąd uznał za wiarygodne także dokumenty zgromadzone w aktach emerytalnych wnioskodawcy, w szczególności w postaci świadectwa pracy i świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach gdyż ich zapisy korelują z zeznaniami świadków i wnioskodawcy co do okresów i warunków w jakich wykonywał pracę Z. B., zaś autentyczność tych dokumentów nie budzi wątpliwości.

Zauważyć też trzeba, że z informacji nadesłanej przez Archiwum Państwowe w W. wynika, że dokumentacja osobowo-płacowa pracowników (...) została przekazana do tej jednostki w formie nieuporządkowanej i niezaewidencjonowanej i obecnie nie można stwierdzić, czy wśród przekazanych dokumentów znajdują się dokumenty wnioskodawcy (informacja k. 7).

W ocenie Sądu świadectwa pracy złożone przez wnioskodawcę do akt emerytalnych oraz zeznania świadków są jednak wystarczające do definitywnego rozstrzygnięcia sprawy, gdyż Z. B. przez cały okres pracy miał ustalone takie samo stanowisko pracy i pracę wykonywał w ten sam sposób.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, odwołanie Z. B. należy uznać za zasadne.

Prawo do wcześniejszej emerytury dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z uwagi na datę urodzenia wnioskodawcy, regulują przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440, ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43, ze zm.). Prawo do emerytury nabywają ubezpieczeni po osiągnięciu wieku przewidzianego m. in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnili enumeratywnie określone przesłanki:

- posiadają okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn,
- legitymują się okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art. 27.

Natomiast, w myśl art. 184 ust. 2 emerytura, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz A, prac wykonywanych w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wymienia w Dziale XIV „prace różne” pod poz. 25 „Bieżącą konserwację agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”.

Dokonując oceny, czy pracę wnioskodawcy można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy stwierdzić, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 28 lutego 2008 r. (k. 115 a.em.) jest co do zasady dokumentem prawidłowym poza tym, że odwołuje się wyłącznie do aktu prawnego o charakterze branżowym, nie wskazuje zaś odpowiedniego wykazu, działu i pozycji z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Wskazać przy tym należy, że świadectwo pracy jest dokumentem szczególnym, ale samo przez się nie tworzy praw podmiotowych ani ich nie pozbawia. Nie ma też cech wyłączności w zakresie dowodowym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2007 r., II PK 33/07 Lex nr 348305). Ponadto Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie bowiem z treścią art. 473 kpc, w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

W toku postępowania dowodowego w sposób niebudzący wątpliwości Sąd ustalił, że Z. B. wykonywał pracę w okresie od 10 marca 1979 r. do 19 września 2001 r. polegającą na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz pracach budowlano-montażowych i budowlano-remontowych na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie.

Z zeznań przesłuchanych w sprawie osób wynika bowiem, że do zadań Z. B. należała bieżąca konserwacja pieców do wypalania klinkieru oraz maszyn do produkcji cementu, znajdujących się na terenie Cementowni (...), mająca na celu

utrzymanie ich w stałej sprawności i zapewnienie możliwości ich pracy w ruchu ciągłym. Wnioskodawca wykonywał też prace budowlano- montażowe (np. wymiana ścianek działowych i przegród w maszynach) oraz prace budowlano-remontowe (np. wymiana krzyżaków i łańcuchów w piecach).

Powyższe czynności Z. B. wykonywał na oddziałach będących w ruchu stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy. Piece które remontował były wygaszone a maszyny które naprawiał wyłączone na czas remontu. Jednakże piece znajdowały się w otoczeniu innych tego typu działających urządzeń o czym świadczy temperatura otoczenia – 40 do 60 stopni Celsjusza. Podobnie w czasie remontu maszyn na hali inne urządzenia pracowały i były w ruchu, powodując zapylenie i hałas. Nakazuje to przyjąć, że oba oddziały na jakich pracował ubezpieczony były w tym czasie „w ruchu”. Nie ulega też wątpliwości, że na oddziałach tych jako podstawowe były wykonywane prace wskazane w wykazie prac wykonywanych w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Były to bowiem ujęte w Dziale V Wykazu A „Prace w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” w pkt 18 „prace palaczy pieców do wypalania” oraz w pkt 14 „prace przy produkcji cementu”.

Okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wyniósł na dzień 31 grudnia 1998 r. 19 lat 9 miesięcy i 22 dni (kalkulator stażu pracy (...) k. 19). A zatem, nawet uwzględniając okresy nieświadczenia pracy z powodu urlopów bezpłatnych (21 dni) i zwolnień lekarskich (50 dni) wnioskodawca legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Należy też wskazać, że Z. B. był członkiem OFE ale we wniosku z dnia 20 października 2016 r. wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na Otwartym Funduszu Emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa (wniosek k. 111 a.em.)

Reasumując, na dzień 20 października 2016 r. odwołujący się spełnił wszystkie przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury:

- 1) ukończył wiek emerytalny 60 lat
- 2) udowodnił 25 lat zatrudnienia, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,
- 3) złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ponieważ wniosek o emeryturę Z. B. został złożony w dniu (...) w tej dacie ubezpieczony osiągnął już wiek 60 lat, jak również w tej dacie złożył rezygnację z członkostwa w OFE, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję, ustalając wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia (...), tj. daty spełnienia wszystkich przesłanek do nabycia prawa do emerytury.

Mając powyższe na uwadze w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd orzekł jak w sentencji.